

Pedersöreinfo

**Med glesbygden
som mittpunkt
Syrjäseutu keskipisteenä**

Med sikte på reformer

■ Det enda bestående är förändring, konstaterade man redan i antikens Grekland. Herakleitos numera rätt så utslitna uttryck har ändå en märklig aktualitet, också när man granskar dagens samhälle och utveckling.

En konstant inom politiken och statsförvaltningen i Finland under de senaste åren har utgjorts av olika reformer. Många av de statliga förvaltningsreformerna har försunnit in i glömska, medan andra såsom KSSR, reformen av den statliga regionalförvaltningen och kommunstrukturreformen ännu finns i gott minne, som en viktig del av de senaste regeringarnas förändringsvilja. Utfallet har varierat, mellan platt fall och delvis förverkligande.

Regeringen Sipilä kom i november överens om riktlinjerna för social och hälsovårdsreformen. Den nuvarande regeringens stora reformprojekt. Ett projekt som man till en del ärvde av den föregående regeringen. Avsikten är att inrätta 18 självstyrelseområden och 15 vårdområden som själva ska ordna vården på sitt område. De tre resterande självstyrelseområdena ska ordna vård i samarbete med ett annat vårdområde. Social och hälsovårdsreformen är till sin karaktär minst sagt ambitiös, och kommer, ifall den förverkligas, att skära genom det finländska samhället på ett mycket omfattande sätt. I botten finns behov av att minska på eller bromsa kostnadsutvecklingen inom sjuk- och hälsovården, och samtidigt förverkligas Centerns stora vision om landskapssjälvstyre, även om den statliga styrningen samtidigt också skärps.

Antalet tilltänkta självstyrelseområden motsvarar antalet landskap idag, vilket innebär att Österbotten blir ett självstyrelseområde i den nya modellen. Viktigt är också att Österbotten kan utgöra ett eget vårdområde och därmed själv få ordna social och hälsovården. På så sätt tryggas förutsättningarna för en språkligt jämlik service på bästa sätt, något som är oerhört viktigt för invånarna i det tvåspråkiga Österbottens kommuner.

För kommunerna och för de politiska beslutsfattarna i kommunerna kommer år 2016 att bli utmanande när det gäller att arbeta fram en hållbar styrmodell för självstyrelseområdet Österbotten, som alltså också bör utgöra ett eget vårdområde. Tidtabellen för reformen är till alla delar snabb och en stor del av det administrativa förarbetet bör utföras redan under nästa år, för att ha beredskap att ta hand om produktionen av den integrerade social och hälsovården från och med ingången av år 2019.

Ifall social och hälsovårdsreformen genomförs enligt de riktlinjer som nu finns, innebär det samtidigt att kommunernas uppgifter förändras och delvis också minskar. Samtidigt ökar kommunernas betydelse när det gäller främjande av välfärd och livskraft vid sidan av serviceproduktionen inom barnomsorg, utbildning och den tekniska servicen.

Pedersöre kommun slår vakt om invånarnas intressen också i den här reformhelheten och vi ser framåt med tillförsikt.

Jag vill önska alla en god fortsättning på det nya året!

STEFAN SVENFORS

Kommundirektör

Pedersöreinfo

Utgivare: Pedersöre kommun, Skrufvillagatan 2, 68910 Bennäs • Tel. 785 0111 • Ansvarig utgivare: Stefan Svenfors • Redaktör: Carina Wärn
Layout: Studio PAP • Pärm: Stig Endtbacka fotograferad av Monica Enqvist • Tryck: Forsberg 2016 • ISSN 2343-2241 (PRINT) • ISSN 2343-225X (ONLINE)

Uudistuksia näköpiirissä

■ Muutoksen maailmassa yksi asia on muuttumaton: taukoamaton muuttuminen, todettiin jo antiikin Kreikassa. Tämä Herakleitoksen nykyään aika kulunut ilmaisu on kuitenkin edelleen hämmästyttävä ajankohtainen, kun tarkastellaan tämän päivän yhteiskuntaa ja kehitystä.

Suomen politiikassa ja valtionhallinnossa yksi asia on viime vuosina ollut pysyvä: jatkuva uudistuminen. Monet valtiolliset hallintouudistukset ovat jo jääneet unholaan, mutta toiset, kuten PARAS, valtion aluehallintouudistus ja kunta- ja palvelurakennemuudistus, ovat vielä tuoreessa muistissa tärkeinä osoituksina viimeaiosten hallitusten muutostahdosta. Tulokset ovat vaihdelleet täydellisen epäonnistumisen ja osittaisen toteutumisen välillä.

Sipilän hallitus pääsi marraskuussa sopuun sote-uudistuksen, nykyisen hallituksen suuren uudistushankkeen, suuntaviivoista. Tämän hankkeen hallitus peri osittain edeltäjältään. Tarkoituksena on perustaa 18 itsehallintoalueita ja 15 sote-alueita, joiden tulee itse järjestää sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelut omalla alueellaan. Loput 3 itsehallintoalueita järjestävät sote-palvelut yhteistyössä muun alueen kanssa. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutuotannon uudistus on luonteeltaan vähintäänkin kunnianhimoinen, ja jos se toteutuu, sen vaikutukset menevät erittäin syvälle suomalaiseen yhteiskuntaan. Uudistuksen takana on terveydenhoidon kustannuskehityksen jarrutamistarve – ja samassa yhteydessä päästään toteuttamaan Keskustan suuri visio maakuntien itsehallinnosta, vaikkakin valtionhallinnon tarkassa ohjauksessa.

Kaavaitujen itsehallintoalueiden määrä vastaa nykyisiä maakuntia, mikä merkitsee sitä, että Pohjanmaa muodostaa uudessa mallissa oman itsehallintoalueen. Tärkeää on myös, että Pohjanmaa voi olla sote-alue, joka saa itse päättää miten sosiaali- ja terveyspalvelut tuotetaan. Nämä turvattaisiin edellytykset kielellisesti tasavertaiseen palveluun, mikä on erittäin tärkeää Pohjanmaan kaksikielisten kuntien asukkaille.

Kunnille ja kuntien poliittisille päättäjille vuosi 2016 tulee olemaan haasteita täynnä, kun ruvetaan muodostamaan Pohjanmaan itsehallintoalueelle ja samalla toivon mukaan omalle sote-alueelle kestävä johtamismalli. Uudistuksen aikataulu on kaikilta osin nopea ja suuri osa hallinnollisesta esityöstä on tehtävä jo ensi vuonna, jotta meillä on valmiutta huolehtia integroitujen sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen tuottamisesta vuoden 2019 alusta.

Mikäli sote-uudistus toteutuu nykyisten suuntaviivojen mukaan, se merkitsee kuntien tehtävien muuttumista ja osittain myös vähennystä. Kuntien merkitys hyvinvoiinnin ja elinvoiman edistäjinä kasvaa, päivähoitolopalvelujen, koulutuksen ja teknisten palvelujen tuottamisvastuu ohessa.

Pedersören kunta vaalii kuntalaisten etuja myös tässä uudistuskokonaisuudessa ja katsomme tulevaisuuteen luottavaisin mielin

Toivotan kaikille hyvää jatkoa uudelle vuodelle!

STEFAN SVENFORS
Kunnanjohtaja

Pedersöreinfo

- Just nu 4
- Med glesbygden som mittpunkt 6
- Tällä hetkellä 8
- Syrjäseutu keskipisteenä 10
- Barackbra i Purmo 11
- Kulturhuset - Kulttuuritalo AX 12
- Biblioteket informerar 14
- Kirjasto tiedottaa 14
- Kultursektorn informerar 16
- Kulttuuritoimi tiedottaa 16
- Krysset 19

JUST NU JUST NU

Nytt från tekniska

■ Vi skriver år 2016 vilket betyder att det skett en del förändringar inom tekniska närmndens verksamhetsområde. Från och med början av detta år har nämligen avloppsverket övergått till Pedersöre Vatten. Detta betyder att utbyggnaden av vatten och avlopp i huvudsak avgörs av koncernbolaget. Planering samt byggande och underhåll av vägar och gator är den del av den kommunaltekniska verksamheten som stannar kvar hos kommunen. Den övriga verksamheten som lyder under närmnden har inte genomgått förändringar och fortsätter som tidigare.

För att bereda oss för ett uppsving inom bostadsbyggandet kommer närmnden under början av detta år att ta ställning till öppnandet av nya bostadskvarter i kommunen. Det finns tillgängliga bostadstromer från tidigare i så gott som alla delar av kommunen, men öppnandet av nya bostads-kvarter bjöder ytterligare valmöjligheter för byggare. Det är också aktuellt att planera för trafiksäkrare lösningar. Detta berör bland annat centrum av Bennäs. Biltrafiken till järnvägsstationen i Bennäs ökar kontinuerligt

och det finns ett behov av mera parkeringsplatser. Ett nytt område intill Stationsvägen i Bennäs planeras för detta ändamål. Avsikten är att parkeringsområdet skall förverkligas under år 2016. ▶

PEDERSÖRE VATTEN
Felanmälningar:
vatten och avlopp
044 585 0165

PEDERSÖRE KOMMUN
Felanmälningar:
kommunaltekniska störningar och vägunderhåll
tekniska@pedersore.fi

Sök projektmedel från Leader

■ Programperioden 2014-2020 har börjat på allvar. Föreningar och mikroföretag kan nu söka om utvecklings- och investeringsbidrag. Små projekt kan också bli del av ett Aktion Österbottens temaprojekt. Tillgänglighetsinvest (t.ex. invaramper, hörselslingor och blindskrift på skyltar) och friskinvest (t.ex. enkla hinderbanor/lekparkar i skogsmiljö) kan sökas som bäst. Kontakta

Leader-rådgivarna Emma Wester (050 465 2630) och Isabella Wiklund (0400 124 947) för mera information, eller kom in till oss på Landsbygdens hus i Bennäs! ▶

Servicelinjen betjänar alla

■ Med servicelinjen i Pedersöre kan du resa inom Pedersöre och till Jakobstad till samma pris som för en bussbiljett. Om du har färdtjänstkort är resan gratis. Linjen är tillgänglig för alla kommuninvånare. Servicelinjen kör även längs småvägar och hämtar passagerarna vid dörren.

Servicelinjen sköts med två taxibilar som kör varje helgfri vardag, från måndag till fredag. Bilarna kör längs två olika rutter mot Jakobstad på förmiddagen och från Jakobstad tillbaka till byarna i Pedersöre på eftermiddagen. Om du bara har ett kort ärende kan bilen vänta högst en halvtimme i Jakobstad innan den åker tillbaka hemåt. Passagerarna kan stiga på taxin var som helst inom Pedersöre, men skjutsning mellan olika adresser i Jakobstad ingår inte.

Taxins tidtabell planeras av taxichauffören utgående från de beställningar som har gjorts. För att taxichauffören ska kunna planera resan ska beställningen

göras senast föregående vardag före kl. 16.00.

Resor i Purmo kommundel, Forsby, Bennäs, Sandsund, Sundby och Karby beställs av Pedesi Taxi, tel. 044 279 2230.

Resor i Esse kommundel, Kållby, Edsevö, Bennäs, Lepplax och Sandsund beställs av Olav Norrbäck, tel. 0500 836 127. ▶

Stöd för studerande

■ Du som studerar på heltid vid universitet, högskola eller yrkeshögskola och är skriven i Pedersöre, kom ihåg att söka stipendium från kommunen! Ansökan för vårterminen 2016 inlämnas senast 31.5.2016. Stipendiesumman är 125 euro per termin.

Du kan ansöka om stipendium på en blankett som du kan skriva ut från kommunens webbsidor www.pedersore.fi/studiestod. Till ansökningen bifogas ett bestyrkt intyg över studierätt vid universitet, högskola eller yrkeshögskola. ▶

Motionslotteriet

■ Följande personer har genom lottdragning vunnit pris i motionslotteriet för perioden april-oktober 2015:

Adler Marjatta, Aho Sandra, Bamsebarnen, Björkell Jan-Erik, Borgmästars Ville, Brännbacka Knut, Eklund Birgitta, Eriksson Hans, Finne Ulla, Flinck Julia, Forsman Anna-Lena, From Eivor, Granberg Ulla, Henriksson Kerstin, Hietamäki Jani, Holmstedt Mikaela, Holmström Helen, Holmäng Lilian, Hummelgård Gun-Viol, Häger Brita, Härmälä Klas, Isakas Bo-Erik, Jokisuu Kristina, Kanckos Lilian, Kiisk Jeanette, Knutar Carina, Kock Olof, Käcko Monica, Levlin Peter, Liljeqvist Agnes, Lill Christina, Lill Gunnevi, Lill-Fagerudd Paula, Lillqvist Stefan, Lind Marita, Löfvik Rolf, Nabbvik Dage, Norrbacka Chatarine, Nylund Gunda, Nylund Mikaela, Sandbacka Rigmor, Savela Siv, Skog Bo-Håkan, Snellman Julia, Snellman Lisen, Steen Niklas, Stordahl Maj-Britt, Stubb Maj-Lis, Sundqvist Klas-Åke, Södö Lisbet.

Vinsterna kan avhämtas från infodiskan i kommunvärdan i Bennäs. ▶

Res förmånligt med regionbiljetten

■ Pendlar du till jobbet t.ex. i Jakobstad? Det kan löna sig för dig att använda regionbiljett!

Med regionbiljetten kan du resa obegränsat med reguljära busssturer inom de kommuner som hör till regionbiljettens område. Regionbiljettens pris subventioneras och fastställs av hemkommunen. I Pedersöre är regionbiljettens pris 70 euro per månad för Karleby-Jakobstadsområdets regionbiljett och 150 euro per månad för Vasa regionbiljett. Karleby-Jakobstadsnejdens biljett gäller inom kommunerna Karleby, Kronoby, Larsmo, Pedersöre, Jakobstad, Nykarleby och Vörå. Regionbiljetten gäller 30 dagar från inköpsdagen.

Regionbiljetten kan köpas på Matkahuoltos serviceställen och den kan laddas i R-kioskerna och på bussarna. Den som regelbundet reser med regionbiljetten sparar in 20-50 % jämfört med de andra biljettalternativen. ▶

Veteraner

■ Veteraner bosatta i Pedersöre har möjlighet att få ersättning för upp till 50 % av kostnaderna för de hjälpmedel de skaffar, t.ex. för glasögon, sparkcykel osv. Ansökan med kopia av inköpskvittot skickas till Veterandelegationen i

Pedersöre, Skrufvilagatan 2, 68910 BENNÄS.

Tilläggssuppgifter: Gunhild Berger, tfn. 785 0572. ▶

gagnar de äldre i kommunen. Fondmedlen kan användas t.ex. till olika trivselbefrämjande åtgärder, investeringar som främjar de äldres trygga boende eller till utvecklande av äldreomsorg, demensvård, hemservice eller serviceboende. Bidrag beviljas inte för redan utförda investeringar.

Ansökan riktas till kommunstyrelsen och inlämnas tillsammans med prisuppgifter senast den 19 februari 2016 kl. 15.00 till Pedersöre kommun, Äldrerådet, Skrufvilagatan 2, 68910 BENNÄS. Tilläggssuppgifter: kanslisekretearie Carina Wärn, tfn. 785 0103. ▶

Bidrag till åldringsvård, äldreboenden och pensionärshem

■ Pedersöre kommun förvaltar olika donationsfonder som är avsedda att användas för ändamål som gagnar den äldre befolkningen och omsorgen om de äldre i kommunen.

Föreningar och organisationer som upprätthåller åldringsvård, äldreboenden eller pensionärshem i Pedersöre kommun har möjlighet att ansöka om bidrag från dessa fonder för investeringar som

Stig Endtbacka är nöjd över livet vid Hepovattnet, blir det ensamt vid köksbordet tar han en tur med bilen.

Med glesbygden so

I vår artikelserie om Pedersörebor i kommunens gränstrakter har turen kommit till Essebygden. I de bortersta hörnen, nära Terjärv och Evijärvi bor Stig Endtbacka vid Hepovattnet och Tommy Kroksjö med familj vid Kroksjön. Ingen av dem kan tänka sig att byta bort sin del av världen, det är här de hör hemma.

Stig Endtbacka har bott så gott som hela sitt liv vid Hepovattnet, sjön som är belägen ungefär sju kilometer från Lappfors centrum, i riktning mot Terjärv.

- Här tog jag mina första steg, säger Stig och blickar ut genom köksfönstret. Utanför är det livat på fågelbordet, i övrigt är det stilla frid över Hepovattnet och åkrarna runtomkring. Hit kom Stigs mamma då hans pappa kallades till fronten, Stig föddes 1944. Vid Hepovattnet bodde då Stigs farmor, fem farbröder och hans faster Ellen.

- Jag gick i skola och bodde i veckorna hos mina föräldrar på Storbacka i Lappfors. Men varje veckoslut kom jag hit till Hepovattnet. Som vuxen tog jag över halva hemmanet och flyttade hit. Vi hade mjölkkor och rävar, och så skötte jag om farbröderna och faster då de blev äldre.

Alla farbröderna och faster Ellen gick bort mellan 1980 och 1985. Från att ha varit ganska många personer hos Endtbackas fanns nu bara Stig kvar.

- Några år bodde min brorson här, men i övrigt har jag bott ensam. Rävarna slutade vi med redan 1982, korna hade jag fram till pensioneringen 1992.

Bilen en tillgång

Stig konstaterar att nog blir det ju lite ensamt ibland, men då tar han bilen och åker för att hälsa på någon eller kör in till Esse, Terjärv eller Jakobstad. Han har bland annat två systrar och syskonbarn med familjer i trakterna.

- Bilen är viktig för mig, även om bilturerna inte blir av så ofta numera. Varje dag tar jag en

timmes promenad och så hugger jag en del ved, jag försöker hålla mig i gång. Fast sedan jag installerade bergsvärme för något år sedan måste jag inte längre elda för värmens skull, men då det blir riktigt kallt värmes vedspisen bra.

Sommartid fiskar Stig en hel del, den årstiden råder också en viss trafik längs Endtbackavägen med folk som är "ute och kör".

- Det kommer åtminstone en bil varje veckoslut, det är fina trakter för en biltur. Det verkar också finnas intresse för oss som bor i glesbygden, jag har ett par gånger tidigare intervjuats både för tidningar och i närtv.

För några år sedan fick Stig grannar, då ett par som tidigare haft sommarstuga vid grannsjön Äntvattnet blev bofasta. Nu ser Stig ljus i fönstret hos grannen, vilket känns bra i jämförelse med mörker åt alla håll tidigare. Stig har ändå aldrig övervägt att bo någon annanstans än just här.

- Här är tryggt, lugnt och bra. Jag är fri att göra vad jag känner för, säger han.

MONICA ENQVIST

MONICA ENQVIST

Linn, Tommy och Lise-Lott bor intill Kroksjön i samma hus som Tommys mamma Laura. Nedanför huset ligger sjön, med bastu och badtunna på stranden. Ett utmärkt ställe för lugn och ro.

m mittpunkt

Med Kroksjö som mittpunkt

Kör man vägen från Hepovattnet och Kiisk mot Vitsjön, passerar man efter några kilometer Långvattnet och kan där svänga av mot Kroksjön. I slutet av vägen bor Tommy Kroksjö med sambon Lise-Lotte Back och 3-åriga dottern Linn. Deras hus består av två lägenheter, i den ena bor Tommys mamma Laura. Tommy arbetar som montör för Älvsbyhus och reser i arbetet runt hela Finland.

– Det har aldrig varit aktuellt att flytta någon annanstans, vart skulle jag ta vägen, jag trivs så bra här, säger Tommy.

Lise-Lotte är uppvuxen i Korsbäck, en by i Korsnäs med ett centrum som till storleken är jämförbart med Lappfors. Hon är därför van vid att bo i glesbygden. De senaste åren har hon bott i Vasa, då hon arbetat som verksamhetsasistent inom diakonin i Vasa svenska församling.

– Men sedan första december är Linn och jag skrivna i Pedersöre. Vi vill bo tillsammans, det blev så mycket kuskande av och an. Jag sade

upp mig från mitt arbete då jag fick Linn, nu är jag hemma med henne.

Tommy är vanligtvis borta 4-12 dagar då han åker på byggtjobb, då är farmor Laura i andra änden av huset en stor tillgång. Linn är farmors ögonsten.

– Vi leker tillsammans, ritar och tittar på barnprogram. På kvällarna då jag går över till mitt dröjer det oftast inte länge så kommer Linn efter, säger Laura.

Landet framom staden

Laura är hemma från Evijärvi, men har bott 58 år vid Kroksjön. För fyra år sedan dog maken och Tommys far Levi. Laura och Levi var mjölkbonder och rävfarmare, men avslutade allt vid pensioneringen. Även skogsarbetet har varit viktigt, Laura var alltid med också i det arbetet.

– Jag är nöjd med livet här vid Kroksjön. Visst har det funnits mycket arbete, men det har ju hållit oss i gång. Det har ordnat sig för alla mina sju barn, och själv får jag vara frisk fastän jag är 74 år.

Lise-Lotte konstaterar att det vid Kroksjön är lugnt och skönt jämfört med många andra ställen.

– Jag saknar inte stadsmiljön, behöver jag något är det bara att sätta sig i bilen och köra en bit. Och då vi varit någonstans känns det alltid lika bra att komma tillbaka hit till tytsnaden.

Lise-Lotte tycker att det varit lätt att få vänner i Essetrakten, inte minst tack vare mammabarn-träffarna varje vecka.

– Byarna är ju fulla med "kängar", inte behöver man vara ensam inte, säger Lise-Lotte.

Vid Kroksjön bor ingen annan än Tommys familj, Laura och Tommys bror Mikael. Oftast vet folk inte var Kroksjö finns, då de berättar var de bor. Men för Tommy spelar det ingen roll för arbetets skull varifrån han startar, det är vanligtvis långt att köra hur som helst.

– Det bästa som finns är då husbygget är färdigt och jag får komma hem till familjen och Kroksjön. Det är bästa stället, säger Tommy.

MONICA ENQVIST

TÄLLÄ HETKELLÄ TÄLLÄ HETKELLÄ

Tekninen sektori tiedottaa

■ Teknisen lautakunnan toiminnassa on tapahtunut muutoksia vuoden 2016 alusta. Kunta on luovuttanut viemärilaitoksen toiminnan Pedersöre Vatten -yhtiölle. Tämä merkitsee sitä, että vesi- ja viemärijohtojen rakentaminen on tästä lähtien konserniyhtiön vastuu. Kunnallisteknisestä toiminnasta suunnittelua sekä teiden ja katujen rakentamisen ja kunnossapito jää edelleen kunnan tehtäväksi. Teknisen lautakunnan alaisuuteen kuuluvalla muussa toiminnassa ei tapahdu muutoksia, vaan se jatkuu entiseen tapaan.

Valmistautuakseen asuntorakennamisen vilkastumiseen tekninen lautakunta ottaa vuoden alussa kantaa uusien asuntokortteleiden avaamiseen. Lähes kaikissa kunnanosissa on jo nyt vapaita asuntotonteja, mutta uusien asuntokortteleiden avaaminen merkitsee rakentajille uusia vaihtoehtoja. Haluamme myös suunnitella liikenneturvallisuutta parantavia ratkaisuja. Tämä koskee mm. Pännäisten keskustaa. Autoliikenne Pännäisten asemalelle kasvaa jatkuvasti, ja asema-alueella tarvitaan lisää parkkipaikkoja.

Tähän tarkoitukseen suunnitellaan uutta aluetta Pännäisten Asema- tiellä. Tarkoituksena on, että paikoitusalue toteutetaan vuonna 2016. ▶

PEDERSÖRE VATTEN

Vikailmoitukset:
vesi ja viemäri
044 585 0165

PEDERSÖREN KUNTA

Vikailmoitukset:
kunnallistekniset häiriöt ja
tiekunnossapito
tekniska@pedersore.fi

edistäviin hankkeisiin (esim. esteradat, leikkipuistot). Ota yhteys Leader-neuvoojiin Emma Wester (050 465 2630) ja Isabella Wiklund (040 012 4947) lisätietoja varten, tai tule käymään toimistossamme, osoite on Maaseututalo, Jauhotie 2, Pännäinen. ▶

aikataulun tilauksien mukaan. Jotta taksikuljettaja ehtii suunnitella reittiä, olisi suotavaa, että tilaus tehdään viimeistään matkustuspäivää edeltävänä arkipäivänä ennen klo 16.00.

Palvelulinja ajaa seuraavia reittejä:

1. Purmon kunnanosa-Forsby-Pännäinen-Sandsund-Sundby, Karby-Pietarsaari, matkatilaukset: Pedesi Taxi, puh. 044 279 2230

2. Ähtävän kunnanosa-Kolppi-Edsevö-Pännäinen-Lepplaks-Sandsund-Pietarsaari, matkatilaukset: Olav Norrbäck, puh. 0500 836 127. ▶

Palvelulinja

■ Pedersören palvelulinjalla voit matkustaa bussilipun hinnalla Pedersören kunnan sisällä sekä Pietarsaareen. Linja on tarkoitettu kaikille kuntalaisille, ja se ajaa myös pikkuteitä ja hakee matkustajia kotiovelta.

Pedersören palvelulinja ajaa jokaisena arkipäivänä (maanantai-perjantai). Liikenne hoidetaan kahdella taksiautolla, jotka liikennöivät säännöllisesti aamulla ja iltapäivällä kahta eri reittiä. Taksit ajavat aamupäivällä Pietarsaareen ja iltapäivällä Pietarsaresta Pedersören kyliin. Tarvittaessa taxi voi odottaa enintään puoli tuntia Pietarsaressa ennen kuin se lähee takaisin. Matkustajat voivat nousta taksiin tai jäädä pois missä tahansa kahden liikennealueen sisällä, mutta palveluun ei sisälly kuljetusta eri osoitteiden välillä Pietarsaaren alueella.

Taksikuljettaja suunnittelee

Liikunta- arvonta

■ Seuraavat henkilöt ovat voittaneet palkintoja liikunta-arvonnassa kaudelta huhti-lokakuu 2015:

Adler Marjatta, Aho Sandra, Bamsebarnen, Björkell Jan-Erik, Borgmästars Ville, Brännbacka Knut, Eklund Birgitta, Eriksson Hans, Finne Ulla, Flinck Julia, Forsman Anna-Lena, From Eivor, Granberg Ulla, Henriksson Kerstin, Hietamäki Jani, Holmstedt Mikaela, Holmström Helen, Holmäng Lilian, Hummelgård Gun-Viol, Häger Brita, Härmälä Klas, Isakas Bo-Erik, Jokisuu Kristina, Kanckos Lilian,

TÄLLÄ HETKELLÄ

Kiisk Jeanette, Knutar Carina, Kock Olof, Käcko Monica, Levlin Peter, Liljeqvist Agnes, Lill Christina, Lill Gunnevi, Lill-Fagerudd Paula, Lillqvist Stefan, Lind Marita, Löfvik Rolf, Nabbivik Dage, Norrbacka Chatarine, Nylund Gunda, Nylund Mikaela, Sandbacka Rigmor, Savela Siv, Skog Bo-Håkan, Snellman Julia, Snellman Lisen, Steen Niklas, Stordahl Maj-Britt, Stubb Maj-Lis, Sundqvist Klas-Åke, Södö Lisbet.

Voitot saa hakea kunnantaloon vaihteesta. ▶

Tukea opiskeluun

■ Sinä, joka olet kirjoilla Pedersöressä ja opiskelet päätoimisesti yliopistossa, korkeakoulussa tai ammattikorkeakoulussa: muista hakea kunnalta apurahaan! Kevätluukauden 2016 hakuaika päättyy 31.5.2016.

Voit hakea tukea lomakkeella, jonka löydät kunnan verkkosivustolta www.pedersore.fi/opiskelu. Hakemukseen liitetään todistus opiskeluoikeudesta yliopistossa, korkeakoulussa tai ammattikorkeakoulussa. ▶

Seutulippu pendelöijille

■ Pendelöitko työpaikalle esim. Pietarsareen? Käyttämällä seutulippua säästät selvää rahaa!

Seutulipulla voit sen voimassaoloaikana matkustaa rajattomasti kyseisellä seutulippualueella. Seutulippu on alueen kuntien tukema ja sen hinnan vahvistaa kotikunta. Pedersöressä seutulipun hinta on Kokkolan-Pietarsaren seutulipusta 70 euroa kuukaudessa ja Vaasan seutulipusta 150 euroa. Kokkolan-Pietarsaren seutulipun alueeseen kuuluvat Kokkola, Kruunupyy, Luoto, Pedersöre, Pietarsari, Uusikaarlepyy ja Vöyri. Seutulippu on voimassa 30 vuorokautta ostopäivästä.

Seutulipu ostetaan Matkahuollon toimipaikoista. Seutulipun voi lisäladata myös R-kioskeissa ja busseissa. Seutulippua säännöllisesti käytävä säästää matkakuiluissa muihin lippuvaihtoehtoihin verrattuna 20–50 %. ▶

Veteraanit

■ Pedersöressä asuvilla veteraaneilla on mahdollisuus saada korvausta jopa 50 % hankintahinasta kun he hankkivat erilaisia

apuvälineitä, esim. silmälaseja, potkupyörää jne. Hakemus ja ostokuitin kopio lähetetään osoitteeseen Pedersören veteraanijoisto, Skruvfivilankatu 2, 68910 PÄNNÄINEN.

Tiedustelut: Gunhild Berger, puh. 785 0572. ▶

Rahastojen varoja voidaan käyttää esim. vanhojen viihtyvyyttä tai turvallista asumista edistäviin toimenpiteisiin tai vanhushuollon, dementiahoidon, kotipalvelun tai palveluasumisen kehittämiseen. Avustusta ei myönnetä jo tehtyihin investointeihin.

Kunnanhallitukselle osoitetut hakemukset hintatietoineen jätetään viimeistään 19. helmikuuta 2016 klo 15.00 osoitteeseen Pedersören kunta, Vanhusneuvosto, Skruvfivilankatu 2, 68910 PÄNNÄINEN. Lisätietoja: kansliasihteeri Carina Wärn, puh. 785 0103. ▶

Avustukset vanhus-huoltoon, palvelu-asumiseen ja eläkeläis-asuntoihin

■ Pedersören kunta hallinnoi lahjoitusrahastoja, joiden varat on määritetty käytettäväksi kunnan vanhusväestöä hyödyttäviin ja kunnan vanhushuoltoa edistäviin tarkoituksiin.

Vanhushuoltoa, vanhojen palveluasumista tai eläkeläisasuntoja ylläpitävillä yhdistyksillä ja järjestöillä Pedersöressä on mahdollisuus hakea näistä rahastoista avustusta investoinneille, joiden käyttötarkoitus hyödyttää kunnan vanhusväestöä.

Syrjäseutu keskipisteenä

Artikkelisarjassamme elämästä kunnan rajaseuduilla vuorossa on nyt Ähtävän alue. Tapaamme tällä kertaa Stig Entbackan, joka asuu Hepovatnet-järven rannalla, sekä Tommy Kroksjön, joka asuu perheineen lähellä Evijärven rajaa. Molemmat viihtyvät omassa kolkassaan maailmaa, tämä on heidän kotipaikkansa.

Stig Endtbacka on asunut lähes koko elämänsä Hepovatnet-järven rannalla. Järvi sijaitsee noin 7 kilometriä Lappforsin keskustasta Teerijärvelle pään.

- Täällä minä otin ensimmäiset askeleeni, Stig sanoo ja katsoo keittiönkunnasta ulos. Ikkunan ulkopuolella lintulaudalla käy paljon vieraita, muutoin järven ja peltojen yllä lepää hiljaisuus. Tänne Stigin äiti tulee, kun isä joutuu rintamalle. Stig syntyi vuonna 1944. Siihen aikaan täällä asuvat myös Stigin isänpuoleinen isoäiti, viisi setää ja Ellen-täti.

- Kävin koulua Lappforsin kylässä ja asuin viikot vanhempien luona Lappforsin keskustassa. Mutta joka viikonloppu lähdin tänne. Kun aikuistuin, muutin tänne asumaan pysyvästi. Tilalla oli lypsylehmiä ja kettufarmi. Kun sedät ja täti vanhenivat, pidin huolta myös heistä.

Kaikki sedät ja Ellen-täti kuolivat vuosien 1980 ja 1985 välillä. Nyt Endtbackan tilalla asuu enää vain Stig.

- Veljenpoikani asui täällä muutaman vuoden, mutta enimmäkseen olen asunut yksin. Kettutarhauksen lopetimme jo vuonna 1982, mutta lypsylehmiä minä pidin kunnes jain eläkkeelle vuonna 1992.

Auto on tärkeä

Stig myöntää, että väillä hän tuntee olonsa yksinäiseksi, mutta silloin hän lähtee autolla jonnekin kylälämmeen tai ajaa Ähtävän keskustaan, Teerijärvelle tai Pietarsaareen. Hänellä on muun muassa kaksi siskoa ja sisikonlapsia perheineen lähiseudulla.

- Auto on minulle tärkeä, vaikka en enää aja niin paljon. Joka päivä käyn tunnin kävelylenkillä ja aina väillä hakkaan polttopuita. Yritän pysyä liikkeellä. En enää lämmittää taloa puulla, koska vahdoin muutama vuosi sitten kalliolämmittyseen, mutta puuhella lämmittää mukavasti kun tulee oikein kylmä.

Kesäisin Stig kalastaa paljon, ja silloin Endtbackantiellä on vähän vilkkaampaa, kun ihmiset kävät ajelulla ja päätyvät tänne ihastelemaan kauniita maisemia.

- Tänne tulee ainakin yksi auto joka viikonloppu, nämä ovat hienoja maisemia ajelulle. Näyttää myös siltä, että syrjäseudun asukkaat muutenkin kiinnostavat. Minua on aiemmin haastateltu sekä paikallislehdistä että lähi-tv:ssä.

Kauniina joulukuisena päivänä järven yli lentää 12 joutsenta kun Stig käy täyttämässä keittiön ikkunan ulkopuolella olevan lintulaudan.

Muutama vuosi sitten Stig sai uusia naapureita, kun lähellä sijaitsevan kesämökin omistajat päättivät muuttua pysyvästi asumaan mökkiinsä. Nyt Stig näkee valon naapurituvan ikkunassa, mikä tuntuu miellyttävältä, kun aiemmin oli vain pimeää kaikkiin suuntiin. Stig ei ole kuitenkaan koskaan harkinnut asuvansa muualla.

- Täällä elämä on turvallista, rauhallista ja hyvää. Minulla on vapaus tehdä mitä itse haluan, hän sanoo.

Kroksjö elämän keskipisteitä

Stigin talosta muutama kilometri pohjoiseen pään sijaitsee Kroksjön taloryhmä. Täällä Tommy Kroksjö ja Lise-Lotte Back asuvat 3-vuotiaan Linn-tyttären kanssa. Talossa on kaksi asuntoa, toisessa päässä asuu Tommyn äiti Laura. Tommy työskentelee Älvsybytalon asentajana ja matkustaa työssään ympäri Suomea.

- En ole koskaan suunnitellut muuttavani

Pikk-Linnin ansiosta Laura-mummon päivät ovat saaneet kultareunan.

muualle, minne minä menisin, minähän viihdyn niin hyvin täällä, Tommy sanoo.

Lise-Lotte on kasvanut Korsnäsinti Korsbäckin kylässä, joka on suurin piirtein Lappforsin kokoinen kylä. Häkin on siis tottunut asumaan syrjäseudulla. Viime vuosina hän on asunut Vaasassa, missä hän on toiminut Vaasan ruotsinkielisen seurakunnan diakonia-avustajana.

Joulukuun alusta lähtien Linn ja minä olemme kirjoilla Pedersöressä. Sanoin itseni irti työpaikastani kun Linn syntyi, nyt olen kotona hänen kanssaan. Haluamme asua kaikki yhdessä, emme halua enää ajaa edestakaan niin paljon.

Tommy on tavallisesti poissa 4-12 päivää yhtäjaksoisesti silloin kun hänenlä on talopaketin asennus. Silloin Laura-mummo, joka asuu talon toisessa päässä, on kullen arvoinen. Linn on mummon silmäterä.

- Leikitme yhdessä, piirräemme ja katselemme lastenohjelmia. Illalla, kun lähdem oman asuntoon, ei yleensä kestä kauaa ennen kuin Linn tulee perässä, Laura sanoo.

Maaseutu kaupunkia parempi

Laura on kotoisin Evijärveltä, mutta hän on asunut Kroksjössä 58 vuotta. Neljä vuotta sitten hänen miehensä ja Tommyn isä Levi kuoli. Laura ja Levi pitivät lypsylehmiä ja heillä oli myös kettutarha, mutta he lopettivat kaiken jäädessään eläkkeelle. Metsätöökin on ollut tärkeä elannon lähdé ja Laura on aina osallistunut myös siihen.

- Olen tytyväinen elämääni täällä. Töitä on ollut paljon, mutta se on myös pitänyt meidät liikkeellä. Minulla on 7 lasta, joilla kaikilla on elämä kunnossa, ja itse olen saanut olla terve, vaikka olen nyt 74 vuotta vanha, Laura sanoo.

Lise-Lotte toteaa, että Kroksjö on rauhallinen ja hieno paikka verrattuna moneen muuhun.

- En kaipaata kaupunkia. Jos tarvitsemme jotain, voim aina lähteä autolla hakemaan. Ja aina kun olemme käyneet muualla, tuntuu niin hyvältä palata tänne hiljauteen.

Lise-Lotte sanoo, että Ähtävällä on ollut helppo saada ystäviä, varsinkin kun hän on Linnin kanssa käynyt seurakunnan perhekerhossa joka viikko.

- Täällä on paljon "akkoja", joten seuraa löytyy kyllä, Lise-Lotte sanoo.

Kroksjössä ei asu muita kuin Tommy perheineen, Laura sekä Tommyn veli Mikael. Kun he kertovat missä he asuvat, ihmiset eivät yleensä tiedä, missä semmoinen paikka sijaitsee. Tommille ei ole väliä työn kannalta mistä hän lähtee liikkeelle, tavallisesti hän joutuu kuitenkin ajamaan pitkiä matkoja.

- Paras hetki on se, kun talopaketti on valmiaksi asennettu, ja saan palata perheen luo. Kroksjö on paras paikka, Tommy sanoo.

MONICA ENQVIST

Barackbra i Purmo

■ Vi frågade Purmo skolas rektor Glenn Sundstedt hur det är att gå i skola i en barack. Så här svarade han:

- Det är klart att det medför en stor förändring att verka i en barackskola. Men det mesta fungerar faktiskt bättre än väntat. Vi är speciellt nöjda med att få vistas i utrymmen med bra och syrerik luft. I efterhand har vi ofta konstaterat att det är en märkbar skillnad.

- Klassrummen är ju fullstora så nära vi väl är inne i dem är det nästan som vanligt. Förutom att taket lutar, det finns två bärande stolpar mitt i klassrummet och lite annorlunda akustik.

- Visst saknar vi t.ex. gymnastiksals för gymnastiken men också som ett samlingsrum för hela skolan. Nu tränger hela skolan in sig i barackmatsalen för kortare samlingar.

- Träslöjden har vi löst på så sätt att vi har ett mindre utrymme i Purmo kommunsgård. Där ryms ungefär en halv klass att slöjda.

- Att bo i barack betyder i princip att korridorer saknas. Våra korridorer är utomhus mellan alla barackdörrar. Det märks speciellt bra när det är vått och nederbörd. Då blir det minsann vått i

barackingångarna.

- Eleverna verkar ändå tycka att det är okej med barackerna. Det var ju förstår extra spänande att börja skolan detta år. Några veckor före skolstarten var det ännu ganska många baracker som inte ens var på plats.

- Nyhetens behag med baracker försvinner nog med tiden. Ännu är det t ex kul när det regnar och vi i barackerna verkligen hör att det regnar på taket. Men efter två år gissar jag att vi nog är beredda att byta till en splitterny skola!

- Återstår att se hur vi klarar oss i barackerna under kallare dagar. Vi tror det ska gå bra. I Purmo har vi det barackbra!

Koulunkäyti parakeissa

■ Kysyimme rehtori Glenn Sundstedtilta, miten kouluvuosi on alkanut Purmon parakkikoulussa.

Nämä hänen vastasi:

- Tietysti parakkikoulussa työskentely on erilaista, mutta useimmat asiat ovat kuitenkin sujuneet odotettua paremmin. Erityisesti olemme iloisia siitä, että sisäilma on nyt terve ja happipitoinen. Nämä jälkkäteen olemme voineet todeta, että ero on huomattava.

- Luokkahuoneet ovat täysikoisia, joita luokassa ero ei ole niin suuri, paitsi että meillä on vinokatto, huoneen keskellä on kaksi kantavaa pilaria ja akustiikka on hiukan erilainen.

- Voimistelusalia meillä ei nyt ole, eikä myöskään juhlasalia koko koululle. Nyt joudumme ahtautumaan parakkikoulun ruokasaliin kun haluamme kerätä kaikki oppilaat yhteen. Puutötunnit pidetään Purmon kunnantalossa huoneessa, mihin mahtuu noin puolet tavallisesta luokasta.

- Parakkikoulu merkitsee myös sitä, ettei meillä ei ole käytäviä, vaan parakkeihin tulee suoraan ulkoa. Kun ulkona sataa, tämä näkyy varsin selvästi parakkien sisäänpäyntien kohdalla.

- Oppilaat tuntuvat kaikesta huolimatta viihtyvän hyvin parakeissa. Koulun alku oli tieteenkin tänä vuonna tavallista jännittävämpää meille kaikille. Kaikessa on vielä uutuuden viehätystä, mutta veikkaan että kahden vuoden päästä olemme hyvin valmiita muuttamaan ouputteen kouluun!

- Vielä jää nähtäväksi, miten pärjäämme parakeissa kun sää kylmenee. Uskomme, että sekä menee hyvin. Purmossa vihdymme parakeissa!

Utomhuspedagogik i Bennäs

■ Dressinen förskola i Bennäs deltar i ett lärmiljöprojekt finansierat av Utbildningsstyrelsen

För att barnen och personalen ska lyckas och utvecklas i sitt arbete krävs i dag mångsidiga kompetenser inom hela den livslånga lärlägenheten. På Dressinen ser vi undervisningen som en helhet vilket förutsätter målmedvetet pedagogiskt arbete.

Lärmiljöprojektet fungerar som modell för ett hållbart och miljövänligt tänkande. Inom projektet har färdigställts en grillkåta med sittplatser för pedagogisk verksamhet och möjlighet till måltider, ett låsbart förråd för förskolans pedagogiska redskap som ger möjlighet till aktivt och självständigt lärande. För barnens trivsel och trygghet finns en multtoalett.

Grillkåtan möjliggör att en stor del av den pedagogiska verksamheten kan förverkligas utomhus. Utomhuspedagogiken är vårt arbetsredskap och vår profilering. Barnen ska ha möjlighet att påverka den egna lärmiljön och verksamheten på förskolan. Detta förverkligas genom att stödja barnens holistiska utveckling och bidra till att utveckla mångsidig kompetens i nära kontakt med naturen. Barnen ges möjlighet att uttrycka sig genom kreativitet,

konkreta och mångsidiga arbets-sätt. I projektet prövas nya, mångsidiga arbetssätt och lösningar. Utomhuspedagogiken främjar barnens möjlighet att själva experimentera och laborera inne och ute.

Barnens delaktighet säkras genom att de själva kan dokumentera, fotografera, spara och presentera sina upptäckter med surfplattor. Den mångsidiga kompetensen beaktas i utvecklandet av verksamhetskulturen och de pedagogiska miljöerna. Projektet stöder den mångsidiga användningen av lärmiljöerna inom- och utomhus vid Dressinen förskola och daghem och Bennäs skola. Forsby, Sundby och Östensö skolor är också samarbetspartner i projektet. Målet är att呈现出 en god modell för förverkligandet och uppfyllandet av förskolans förnyade läroplan 2016.

På Dressinen vistas vi ofta ute i skog och mark på skogsvandringar, fågelexkursioner, bärplockning eller skidturer. Vi samlar på naturfenomen såsom geting- och fågelbon, fjädrar, skal av puppor, fjärilar och insekter, ormskinn, älg- och renhorn och uppstoppade djur. Vi planterar blomlökar i vår blomsterlökpark. Vi tänker på att ha en hållbar livsstil genom att ha en varmkompost ute och kompostera allt vårt köksavfall, sopsortera och ha återvinningsprojekt med barnen. I våra aktiviteter strävar vi till att använda naturmaterial. De rengöringsmedel som vi använder är svanenmärkta och vi söker ständigt efter energibesparande åtgärder.

ANN-BRITT FORSBLOM
SPECIALBARNTRÄDGÅRDSLÄRARE

Kulturhuset-Kulttuuritalo

LINDA TALLROTH-PAANANEN/MEMENTO

■ Kulturhuset AX invigdes under festliga former den 27 oktober 2015. Idag hittar du hela kulturavdelningen under samma tak. Här finns huvudbiblioteket, medborgarinstitutet samt kultur-, ungdoms- och idrottsbyråerna, och personalen betjänar dig alla vardagar. Kulturhusets mångsidiga utrymmen ger möjlighet för olika program och verksamhet.

I Kulturhuset AX hittar du också vårt utställningsutrymme, Galleri Bruno. Här finns också bibliotekets tidningsläsesal som håller öppet från kl. 8.00 varje vardag. I vår mångsidiga ateljé ordnas praktiska kurser och workshoppar både för barn och vuxna, både dag- och kvällstid.

Inredningen i Kulturhuset AX är planerad av Annemo Kaitfors på arkitektfirma Rajaniemi. Glada, harmoniska färger möter besökaren och följer du den röda mattan så hittar du in både till biblioteket och till övrig personal. Kommunens huvudplanerare Johan Värnström har ritat och planerat Kulturhuset i samarbete med personalen. Målsättningen har varit flexibla utrymmen som kan anpassas efter verksamheten.

Kulturhusets namn Kulturhuset-Kulttuuritalo AX kläcktes av Johanna Öst-Häggblom. Johanna Öst Häggblom har tillsammans med Ida Wikström satt en synlig prägel på huset. Ida och Johanna är konstnärerna bakom väggillustrationen på barnavdelningen i biblioteket. Du som besöker oss kan inte undgå att se deras lekfulla och färgsprakande verk "Bokskogen". De står också bakom den grafiska planeringen för Kulturhuset AX.

Deltagarna i MI:s grundutbildning i teaterkonst tillverkar teatermasker i kulturhusets ateljé.

Teatteritaiteen perusopetuksen osallistujat valmistavat teatterimaskeja kulttuuritalon ateljeessa.

I kulturhuset AX trivs hela kulturavdelningen under samma tak.
Kulttuuritalo AX:issa koko kulttuuriosasto viihtyy saman katon alla.

ÖPPET – AUKI

BYRÅER

Kultur, Idrott,
Ung, MI

TOIMISTO

Kulttuuri,
Urheilu,
Nuori, MI

MÅ-MA

8-17

TI-TO

8-16

FR, PE

8-15

BIBLIOTEKET KIRJASTO

MÅ-ON, MA-KE
12-20

TO-FR, TO-PE

10-17

TIDNINGSLÄSESSALEN & GALLERI BRUNO

MÅ-ON, MA-KE
8-20

TO-FR, TO-PE

8-17

LEHTILUKUSALI & GALLERIA BRUNO

Utställningslokalen
Galleri Bruno
finns i bibliotekets
tidningsläsesal, som
öppnar kl. 8.00 varje
vardag.

Näyttelytila
Galleria Bruno
sijaitsee kirjaston
lehtilukusalissa, joka
avaa klo 8.00 joka
arpipäivä.

lo AX

Kulturhusets personal. Sittande fr. v. bibliotekschef Solveig Lund, ungdomsledare Ann-Margret Hjulforss, ungdomssekreterare Mari-Louise Backlund, kulturchef Ulrika Stenmark och MI:s kanslist Majlen Rajby. Stående fr. v. MI:s tf. kanslist Ann-Christine Ruotsalainen, bibliotekarie Anita Lövdahl, textillärare Inga-Britt Holmbacka, musiklärare Mikael Björklund, idrottssekreterare Leif Harjulin, MI-rektor Monica Svenfelt och biblioteksfunktionär Gun Engström.

Kulttuuritalon henkilöstö. Istumassa vasemmalta kirjastonjohtaja Solveig Lund, nuorisohjaaja Ann-Margret Hjulforss, nuorisosihteeri Mari-Louise Backlund, kulttuuri-päällikkö Ulrika Stenmark ja MI:n kanslisti Majlen Rajby. Seisomassa vasemmalta MI:n vt. kanslisti Ann-Christine Ruotsalainen, kirjastonhoitaja Anita Lövdahl, tekstillioptettaja Inga-Britt Holmbacka, musiikinopettaja Mikael Björklund, liikuntasihteeri Leif Harjulin, MI-rektori Monica Svenfelt ja kirjastovirkailija Gun Engström.

LINDA TALLROTH-PAANANEN/MEMENTO

■ Kulttuuritalo AX vihittiin käyttöön juhlallisina menoin 27. lokakuuta 2015. Nyt koko kulttuuriosasto toimii saman katton alla. Talossa on pääkirjasto, kansalaispisto sekä kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntatoimistot. Henkilöstö palvelee sinua joka arkipäivä. Kulttuuritalon monipuoliset uudet tilat antavat mahdollisuksia järjestää paljon erilaista ohjelmaa ja toimintaa.

Näyttelytila Galleria Bruno sijaitsee samassa tilassa kuin kirjaston lehtilukusali, joka avataan klo 8.00 joka arkipäivä. Talon monipuolisessa ateljeessa järjestetään käden taidon kursseja ja työpajoja sekä lapsille että aikuisille, päivisin ja iltaisin.

Kulttuuritalo AX:in sisustussuunnittelijana on toiminut Annemo Kaitfors Arkitehti Oy Rajaniemeltä. Iloiset, harmoniset värit kohtaavat kävijää, ja seuraamalla punaista mattoa löydät tien sekä kirjaston etämuun henkilöstön luo. Kunnan pääsuunnittelija Johan Värnström on piirtänyt ja suunnitellut kulttuuritalon yhteistyössä henkilöstön kanssa. Tavoitteena on ollut joustava tilankäyttö.

Talon nimi Kulturhuset-Kulttuuritalo AX on Johanna Öst-Häggblomin keksimä. Johanna Öst-Häggblo on yhdessä Ida Wikströmin kanssa tehnyt talon visuaalisen ilmeen ja graafisen suunnittelun. Jos olet käynyt uudessa kirjastossa, olet varmaan nähty lastenosaston leikkimieliset ja värikäät seinäkuvitukset, jotka ovat Johannan ja Idan käsialaa.

I bokskogen sover varken
björnen eller fantasin,
Nyckelpigan tappar prickar
och solen är en apelsin
Flitiga Myran och Fina Fru Lo
Slår upp paraplyen när
Herr träd frustar "Atjo!"

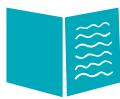
JOHANNA ÖST HÄGGBLOM
& IDA WIKSTRÖM

Hitta rätt i nya biblioteket

■ Johanna Öst Häggblom och Ida Wikström har gjort väggillustrationen på barnavdelningen, och de är också kvinnorna bakom skyltningen i det nya huvudbiblioteket. Vår avsikt med skyltningen var dels att det ska vara lätt att hitta i biblioteket, dels att skyltningen ska ge biblioteket en egen image.

Skytningen har gjorts så att vi på biblioteket delade in materialet i olika kategorier och Johanna och Ida skapade symboler för dem. Symbolerna med förklaringar finns på väggen på två ställen i biblioteket, och dessutom finns symbolen i en tredimensionell version på den hylla där den kategorin placeras.

Kategorierna är:

SKÖNLITTERATUR. I den här kategorin finns romaner, dikter, dramatik och seriemagasin för vuxna. De svenska och finska böckerna finns skilt för sig. Engelsk, fransk, tysk, spansk, rysk, vietnamesisk litteratur för både vuxna, barn och tonåringar finns i en egen grupp.

LJUDBÖCKER för vuxna inlästa på CD. Biblioteket har svenska, finska och engelska ljudböcker

TIDNINGARNA OCH TIDSKRIFTERNA finns i tre svarta torn inne i biblioteket. De som finns här är alla till utlåning. De nyaste tidskrifterna kan läsas i tidskriftsläsesalen, som öppnas redan kl. 8 på morgonen och stängs när biblioteket stänger. Dagstidningarna hittar du också i läsesalen.

ÄPPELHYLLAN är en term som används på många bibliotek och betecknar böcker som kan läsas av dem som har ett läshinder av något slag. På vår äppelhylla finns böcker med stor stil och lättlästa böcker (LL) på svenska och finska, allt för vuxna läsare.

BILDERBÖCKER på svenska och finska hittar du i vår myshörna.

7-12-ÅRINGARNA har en egen avdelning. Här finns böcker på svenska och finska, både fiktion och fakta. Faktaböckerna har en gul fakta-symbol.

TONÅR. Här finns fiktion och fakta för tonåringar på svenska och finska.

HEMBYGDSSAMLINGEN innehåller böcker som handlar om Pedersöre och/eller är skrivna av pedersörebor. Här finns också en samling urklipp om kommunen från början av 1980-talet till början av 2000-talet. Dessutom finns Erik Stenwalls urklipp om idrott 1960-1993. Det som finns på hembygdssamlingen är inte till utlåning, men de flesta boktitlarna finns också i ett utlåningsexemplar.

Kategorin **MOTION OCH IDROTT** innehåller dels idrottsredskap, dels böcker om motion och idrott.

Här finns **FAKTABÖCKER** uppdelade ämnesvis, gavelskyltarna visar vad som finns var. Böckerna är på svenska och finska, dessutom ett fåtal på engelska, men de är inte uppdelade enligt språk.

Celias Vera-tjänst på biblioteket

■ Celias Vera-tjänst är ett statligt specialbibliotek som erbjuder skön- och facklitteratur samt läroböcker åt alla som har ett läshinder och inte kan läsa den vanliga tryckta boken. Böckerna som erbjuds finns som talböcker, elektroniska böcker eller i punktskrift.

Biblioteket har ett utbud av talböcker från Celia som personer med läshinder får låna hem och lyssna på med en Daisy-spelare. Om du behöver en Daisy-spelare ska du ta kontakt med synskadades förbund. Biblioteket har spelare som man kan få låna och prova med. Skillnaden mellan en vanlig CD-spelare och en Daisy-spelare är att Celias talböcker har finesser som man bara har nytta av med Daisy-spelaren. Du kan bläddra enkelt i boken med Daisy-spelaren, du kan sätta in bokmärken, du kan avbryta lyssningen och senare fortsätta där du slutat.

Den som vill lyssna på talböcker har möjlighet att själv ladda ner böcker till sin dator, mobil eller platta via Celianet. Biblioteket kan ge inloggningsuppgifter till Celias Vera-webbtjänst. Bibliotekskunden behöver inget intyg över sitt läshinder, men man behöver tillsammans med bibliotekspersonalen gå igenom vissa frågor för att få inloggningsuppgifterna till Celianet.

Skolor och serviceboenden kan också vara kunder hos Celia.

Celia erbjuder 40 000 talböcker på olika språk, taktila böcker finns också. Det produceras ca 1 000 nya böcker per år. Kursböcker och läroböcker finns också att fås (läroböckerna kostar, men allt annat är gratis)

Mer info www.celia.fi/sv/

SARA SANDÉN
BIBLIOTEKSFUNKTIONÄR

SOLVEIG LUND
BIBLIOTEKSCHEF

Celian Vera-palvelu kirjastossa

■ Celia on valtion erikoiskirjasto, joka tuottaa kauno- ja tietokirjallisuutta sekä oppikirjoja kaikille, joille tavallisen painetun kirjan lukeminen on vaikeaa esim. lukivaikeuden tai muun vastaan syyn vuoksi. Kirjat tuotetaan lukemisesteisille saavutettavaan muotoon: ääni-, piste- tai e-kirjoina.

Kirjastolla on valikoima Celian äänikirjoja, jotka lukemisesteiset saavat lainata kotiin ja kuunnella Daisy-soittimella. Mikäli tarvitset Daisy-soittimen, ota yhteys Nämövammaisten Keskusliittoon. Kirjastolla on yksi soitin, jota saa kokeilla kotona. Daisy-soitin eroaa tavallisesta cd-soittimesta siten, että Celian äänikirjojen erityisominaisuudet ovat käytössä vain Daisy-soittimella. Kun kuuntelet äänikirja Daisy-soittimella voit selailua kirjaa ja jättää kirjanmerkejä ja voit myös keskeyttää kuuntelun ja jatkaa myöhemmmin oikeasta kohdasta.

Äänikirjoja voi myös kuunnella omalla tietokoneella, älypuhelimeilla tai tabletilla Celianetin kautta. Kirjasto voi antaa tunnuksen Celian Vera-verkkopalveluun. Kirjaston asiakkaana sinun ei tarvitse esittää kirjallista todistusta lukemisestestä, mutta kirjaston henkilöstö käy kanssasi läpi muutamia kysymyksiä ennen kuin saat Celianin käyttäjätunnukset.

Myös koulut ja vanhuushuollon laitokset voivat liittyä Celian asiakkaisiin.

Celia tarjoaa 40 000 äänikirjaa eri kielillä, taktiilisia kirjoja löytyy myös. Celia tuottaa n. 1 000 uutta kirjaa vuodessa. Valikoimaan kuuluu myös kurssi- ja oppikirjoja (oppikirjat ovat maksullisia, kaikki muut ovat ilmaisia).

Lisätietoja www.celia.fi/

SARA SANDÉN
KIRJASTOVIRKAILIJA

Nytt på Pedersörehyllan Uutta Pedersöre-hyllyssä

Till hembygdssamlingen skaffas allt som skrivits om eller av pedersöreböner samt litteratur om Pedersöre. Förteckningen nedan omfattar material anskaffats från början av december 2014 till början av december 2015. Tack för alla gåvor och tips!

Kotiseutukokoelman kerätään pedersöreläisten kirjoittamia tekstejä ja teoksia sekä Pedersöröstä ja pedersöreläisistä kertovia tekstejä. Alla olevaan luetteloon on koottu kaikki hankinnat joulukuusta 2014 joulukuuhun 2015. Kiitämme lahjoista ja vinkeistä!

Boström, Else-Maj: Sången i Kubuni. Missions- och läkarkallets påverkan av en familjs liv. Min mors, Helga Wingrens, dagboksanteckningar och brev från Belgien och Belgiska Kongo 1948-1950
Författarnas Österbotten 7: Österbottens natur. Från Pedersöre finns texter av Levi Sjöstrand, Greta Blomqvist, Helge Englund, Stina Kackur och Hjalmar Krokfors Höglund, Bo-Sanfrid: Planet har störtat!

Klingenbergs, Malin: Den falska Bernice. Illustrationer av Joanna Vikström Eklöv

Korkea-aho, Kaj: Onda boken
Korkea-aho, Kaj: Paha kirja
Lind, Maj-Britt: Hildur Stenbäck - urbergsfödd soleldsväld. Ett konstnärsporträtt. Medförfattare: Ulrika Lind, Benita Muukonen

Mäns längtan efter barn. Viktor Kock medverkar från Pedersöre
Nygård, Henry: Energinen jätehuolto. Energisk avfallshantling. Stormossen 30 år/vuotta
Nygård, Henry: Poltava kysymys. Orikedon jätteenpolttolaitos ja yhdyskuntajätehuollon kehitys Suomen Turussa

Nyman, Christian: Pastorn. Roman.

Weymarn, Rabbe von: Det är inte bara detta. Fyra Pargas dikter i en diktnotbok. Dikter av Viola Renvall, Hjalmar Krokfors och Lillemor Eklund. Dikter, noter och CD-inspelning

Vidjeskog, Sonja: Vävterminologin i en österbottnisk dialekt. Omarbetad version av författaren licentiatavhandling från 1993

Kirjaston uudet opasteet

■ Johanna Öst Häggblom ja Ida Wikström ovat tehneet lastenosaston seinäkuvitukset, ja he ovat myös suunnitelleet pääkirjaston uudet opasteet. Opasteiden uusiminen palvelee kahta tarkoitusta: toisaalta halusimme helpottaa löytämistä, ja toisaalta antaa kirjastolle oman visuaalisen leiman.

Työ aloitettiin siten, että kirjastossa jaettiin aineisto eri luokkiin, minkä jälkeen Johanna ja Ida loivat luokille sopivat symbolit. Symbolit selityksineen ovat esillä kahdessa paikassa kirjaston seinillä, ja lisäksi hyllyjen päällä on laitettu kolmiulotteiset kyltit osoittamaan, mistä hyllystä ko. luokka löytyy.

Luokat ovat:

KAUNOKIRJALLISUUS. Täältä löydet romaanuja, runoja, dramatiikka ja aikuisten sarjakuvalehtiä. Suomen- ja ruotsinkieliset kirjat on sijoitettu erikseen. Omana ryhmänä on lisäksi muut vieraskieliset kirjat, siis englannin-, ranskan-, saksan-, espanjan-, venäjän- ja vietnaminkieliset kirjat aikuisille, lapsille ja teini-ikäisille.

Cd-levylle tallennettuja **ÄÄNIKIRJOJA** aikuisille. Kirjastossa on suomen-, ruotsin- ja englanninkielisiä äänikirjoja.

LEHDET JA AIKAKAUSLEHDET löytyvät kolmesta mustasta tornista kirjastosalista. Tänne sijoitetut lehdet ovat kaikki lainattavissa. Uusimmat lehdet ja aikakauslehdet voit lukea kirjaston lehtilukusalissa, joka avataan joka 8 aamulla ja suljetaan kun kirjasto suljetaan. Täältä löydät myös päivälehdet.

OMENAHYLLY on monessa kirjastossa käytössä oleva termi, joka tarkoittaa kirjoja henkilölle, joilla on lukihäiriö. Omenahyllyssä on aikuisten suomen- ja ruotsinkielisiä selkokirjoja ja kirjoja isolla tekstillä.

Suomen- ja ruotsinkieliset **KUVAKIRJAT** löytyvät lastenosaston oleskelunurkkuaksesta.

7-12-VUOTIAILLE on oma osasto suomen- ja ruotsinkielisillä fiktio- ja faktakirjoilla. Faktakirjoilla on oma keltainen fakta-merkki.

Suomen- ja ruotsinkielistä faktaa ja fiktioa **TEINI-IKÄISILLE**.

KOTISEUTUKOKOELMA. Pedersöröstä kertovia kirjoja sekä pedersöreläisten kirjoittamia kirjoja. Täältä löytyy myös kokoelman kunnasta kertovia lehtileikekirjoja 1980-luvun alusta 2000-luvun alkuun. Lisäksi täällä on myös Erik Stenwallin keräämät urheiluaiheiset lehtileikekkeet vuosilta 1960-1993. Kotiseutukokoelman aineisto ei ole lainattavissa, mutta useimmista nimikeistä löytyy myös lainauskappaleita.

LIIKUNTA JA URHEILU -osastossa on urheiluvälineitä, mutta myös liikunta- ja urheiluaiheista kirjallisuutta.

Tähän luokkaan on koottu kaikki **FAKTAKIRJAT** jaettuna aiheittain. Hyllyjen päädyissä olevat kyltit kertovat, mihin kukin aihe on sijoitettu. Kirjat ovat enimmäkseen suomen- ja ruotsinkielisiä, joukossa on myös muutama englanninkielinen kirja, mutta fakta-osaston kirjoja ei ole jaettu kielen mukaan.

SOLVEIG LUND, KIRJASTONJOHTAJA

Det händer i AX AX:issa tapahtuu

Kurser och evenemang i kulturhuset AX under vårterminen 2016.

Kurssit ja tapahtumat AX kulttuuritalossa kevätlukukaudella 2016.

18.1-14.3 (varannan veckan)

Sticka en tröja eller kofta, kursledare: Jeanette Saari

1.2-2.5 (en måndag i månaden)

Karakvällar - anpassad kurs, kursledare: Trey Howard

26.1-6.2

Kaffepäiväskor, kursledare: Gurli Sjöberg

2.2-23.2

Individuell datahandledning för seniorer, kursledare: Seppo Heino

2.2 -23.2

Planera din trädgård, kursledare: Kristine Vesterlund

11.2-18.2

Hitta din inre kraftkälla, workshop med Marianne Fälldén

2.3

Barnteater Hans och Greta/ Lastenteatteri Hannu ja Kerttu

8.3-29.3

Individuell datahandledning för seniorer 2, kursledare: Seppo Heino

8.3-29.3

Bildsmycken och lite annat, kursledare: Lovisa Back

27.1-4.5 (en onsdagkväll i månaden)

Är boken bättre än filmen? Läsecirkel med Päivi Jokitalo

3.2-24.2

Kreativa Kids, kursledare: Ann-Sofie Eriksson

9.3-16.3

Makrameekurssi, kurssin opettaja: Tuija Isopahkala

17.3-21.4

Sagokonst/Satutaide, kursledare/opettaja: Marika Tyynismaa-Joukosalmi

22.4

Hundmassage för hemmabruk/Koirahieronta kotikäyttöön: Pia Byskata

14.5

Lettering - bokstavsillustration, kursledare: Sofie Björkgren-Näse

Nytt från Pedersöre MI

■ Kursprogrammet för vårterminen delades ut till alla hushåll i kommunen fredagen den 18 december. Har ditt programhäfte kommit bort med julposten så finns programmet även på webben under mi.pedersore.fi - eller så kan du hämta det från något av kommunens bibliotek eller vårt kansli i kulturhuset AX. Man kan ännu anmäla sig till alla kurser och föreläsningar som har lediga platser.

Nya kurser under våren är bland annat Bailamama (en motionskurs för alla kvinnor), Virya Yoga (ny dynamisk yogaform), Lettering (bokstavsillustration), tillverkning av himlar och kransar, nytt liv åt gamla skedar och en kurs i ben- och hornsnideri där du får lära dig göra unika smycken.

Den nygamla konsten att knyta makramé är på modet igen och Tuija Isopahkala lär dig under två onsdagkvällar i mars att tillverka trendiga inredningsdetaljer och väggtextilier. Kursen hålls på finska.

På begäran av nejdens jägare ordnar vi en föreläsning om kötthantering och en praktisk styckningskurs med Anita Storm.

För den natur- och vandringsintresserade erbjuder vi en hel palett med intressanta kurser, av vilka speciellt kan nämnas en intensivkurs i vinterfiske med övernattring i Lappfors, en guidad skidtur där vi lär oss om djurspår i snön, en vårvandring i vargaland i Salamanjärvi nationalpark och en vildmarkswandring i sommar i Lemmenjoki nationalpark. Dessa kurser leds av vildmarksguiden Mattias Kanckos. De populära hundskolningskurserna fortsätter även på vårterminen och har dessutom utökats med kurser i rallylydnad för hundar och hundmassage för hemmabruk.

Under vår barn- och ungdomsavdelning UNG@ MI ordnas som nya kurser under vårterminen till exempel Sagokonst/Satutaide, en tvåspråkig konstverkstad för föräldrar och barn i åldern 2-5

Lilli-Ann Junell-Kousa

Anna Hallén

år, hästskötsel för barn i skolåldern och sist men inte minst sommarens stora äventyr SURVIVAL CAMP, för dig som är född 2003-2007! Läs mer på webben och i programhäftet.

Seniorinstitutet arrangerar två kurser i individuell datahandledning i Kulturhuset AX samt en datagrundkurs för seniorer i Purmo skola. Den 16 februari vid Uffes Mat & Café föreläser den svenska författaren Eric Björklund om "När Finlands sak var vår", om hur Sverige hjälpte Finland under krigsåren.

Vårens föreläsningar

Föreläsningarna hålls i auditoriet vid Sursik skola, ifall inte annat anges. Förhandsanmälan till alla.

Lär känna bukhjärnan – känslornas centrum

Lilli-Ann Junell-Kousa, 10.2 kl. 18.00

Mobilberoende Sven Rollenhagen, 16.2 kl. 18.30

HSP - Highly Sensitive Persons Malin Knip,

22.2 kl. 19.00

Energibarn – våra älskade skitungar Anna Hallén,
25.2 kl. 18.30

Bättre relationer med ärlig kommunikation

Marianne Fälldén, 16.3 kl. 18.00

Köttkunskap (om kötthantering) Anita Storm,

5.4 kl. 18.00

När Finlands sak var vår Eric Björklund,

16.2 kl. 14, Uffes Mat & Café

Vårens evenemang

Kaffekonsert i Lepplax samlingshus sö 31.1 kl. 14. Fritt inträde. Servering 5 €.

Vårsalong (utställning av produkter från MI:s praktiska kurser) i Kyrkoby skola lördag-söndag 9-10.4 kl. 12-16. Avslutningsfest med program av MI:s dans-, gymnastik- och musikelever söndag 10.4.

Marianne Fälldén

Sven Rollenhagen

Utställningar i Galleri Bruno

Näyttelyt Galleria Brunossa

Januari/tammikuu Frank Wiklund

Februari/helmi Ingela Nyman

Mars/maaliskuu Artis medlemsutställning/Artis-taidekerhon jäsenäyttely

April/huhtikuu MI:s akvarellkurs/kansalaisopiston akvarellikurssi

Maj/toukokuu Pietarsaaren työväenopistos grafikkurs/Pietarsaaren työväenopiston grafiikkakurssi

Vill du ställa ut i Galleri Bruno?

Det finns ännu lediga utställningsmånader i juni-augusti, november och december 2016. Galleri Bruno är också tidningsläsesal och har samma öppettider som läsesalen. (Må-ons 8-20, to-fre 8-17).

Behöver du ett mindre mötesutrymme?

Kulturhuset AX har ett mötesrum som föreningar och arbetsgrupper kan boka in sig i.

Mera information om hur du ska gå tillväga vid bokning av utrymmen hittar du på www.pedersore.fi/ax

Haluatko näytteilleasettajaksi?

Kesä-elokuu, marraskuu ja joulukuu 2016 ovat vielä vapaita. Galleria Bruno on myös letilukusali ja aukiolo on molemmilla sama: ma-ke klo 8-20, to-pe klo 8-17.

AX kulttuuritalossa on myös kokoushuoneita yhdistyksille ja työryhmille. Lisätietoja kokoustilojen varauksesta: www.pedersore.fi/ax

29.-30.6.2016

JOHANNA ÖVERFORS

Uttarledens vandringsmaraton

■ Utmana dig själv och delta i sommarens vandringsmaraton, 52 km långs med Utterleden i ditt eget tempo. Välj bland tre startgrupper: löpare, vandrare och vandrare med övernattnings. Deltagarna åker med buss från skidstugan i Lappfors till Överpurmo där starten sker. Längs leden finns servicestationer där deltagarna får dricka och äta. Ett mål varm mat serveras halvvägs vid Jaktstugan vid Sexsjön. Här stannar också övernattarna slår upp sina tält vid stranden. Målgången är vid Lappfors skidstuga. Bemannade stationer under vandringen är Kalijärvi, Nars, Sexsjön, Huvudsjön och Kiisk.

Deltagaravgiften

30 € för löpare och vandrare vid anmälan senast 16.5

40 € för löpare och vandrare vid anmälan senast 16.6

50 € för löpare och vandrare som anmäler sig efter 16.6 eller vid start

60 € för övernattare vid anmälan senast 16.5.

70 € för övernattare vid anmälan senast 16.6.

Obligatorisk förhandsanmälan pga begränsat antal övernattningsplatser.

I priset ingår busstransport, proviant och varm sopplunch under maratonvandringen, tillgång till bastu och dusch vid målgång (för övernattare både vid Sexsjön och Lappfors). Övernattare får även kvällsbit och morgonmål dag två. Mera info och anmälningar via www.pedersore.fi/maraton

Arr. Kulturavdelningen med samarbetspartners

Saukonreitin maratonvaellus

■ Haasta itsesi osallistumalla kesän maratonvaellukseen! Kävele tai juokse 52 km pitkä Saukonreitti omaan tahtiin. Valitse kolmesta lähtöryhmästä: juoksijoille, vaeltajille tai yöpyjille. Osallistujat kuljetetaan bussilla Lappforsin hiihtotuvalta lähtöpaikalle Yli-Purmolle. Reitin varrella on juoma- ja välipalapisteitä. Puolimatkassa, Sexsjön kohdalla, tarjoillaan lämmintateria. Yöpyjät pysähtyvät tänne ja pystytävät teltansa järvien rannalle. Maaliintulo tapahtuu Lappforsin hiihtotuvalla. Reitin varrella on miehitettyjä palvelupisteitä Kalijärven, Narsin, Sexsjön, Huvudsjön ja Kiiskin kohdalla.

Osallistumismaksu

30 € juoksijoille ja vaeltajille, jotka ilmoittautuvat viimeistään 16.5.

40 € juoksijoille ja vaeltajille, jotka ilmoittautuvat viimeistään 16.6.

50 € juoksijoille ja vaeltajille, jotka ilmoittautuvat 16.6. jälkeen tai lähdön yhteydessä

60 € yöpyjille, jotka ilmoittautuvat viimeistään 16.5.

70 € yöpyjille, jotka ilmoittautuvat viimeistään 16.6. Yöpyjille ennakkoilmoittautuminen on pakollista, koska yöpymispaijkoja on rajotetusti.

Hinta sisältää bussikuljetuksen, välipalat, lämpimän keittolounaan vaellukseen aikana, saunaan ja suihkun käytön maaliintulon jälkeen (yöpyjille Sexsjössä ja Lappforsissa). Yöpyjät saavat myös yhden iltapalan ja yhden aamupalan. Lisätietoja ja ilmoittautuminen: www.pedersore.fi/maratonvaellus

Järj. Kulttuuriosasto ja yhteistyökumppanit

PEDERSÖRE SKOLDAGAR / PEDERSÖREN KOULUPÄIVÄT 2016-2017

Augusti/Elokuu								
V	M	TI	O/K	TO	F/P	L	S	
31	1	2	3	4	5	6	3	
32	8	9	10	11	12	13	10	
33	15	16	17	18	19	20	17	
34	22	23	24	25	26	27	24	
35	29	30	31					

September/Syyskuu								
V	M	TI	O/K	TO	F/P	L	S	
35				1	2	3	4	
36	5	6	7	8	9	10	11	
37	12	13	14	15	16	17	18	
38	19	20	21	22	23	24	25	
39	26	27	28	29	30			

Oktober/Lokakuu								
V	M	TI	O/K	TO	F/P	L	S	
9						1	2	
10	3	4	5	6	7	8	9	
11	10	11	12	13	14	15	16	
12	17	18	19	20	21	22	23	
13	24	25	26	27	28	29	30	
14	31							

November/Marraskuu								
V	M	TI	O/K	TO	F/P	L	S	
44		1	2	3	4	5	6	
45	7	8	9	10	11	12	13	
46	14	15	16	17	18	19	20	
47	21	22	23	24	25	26	27	
48	28	29	30					

December/Joulukuu								
V	M	TI	O/K	TO	F/P	L	S	
49			1	2	3	4		
50	5	6	7	8	9	10	11	
51	12	13	14	15	16	17	18	
52	19	20	21	22	23	24	25	
1	26	27	28	29	30	31		

Januari/Tammikuu								
V	M	TI	O/K	TO	F/P	L	S	
9						1		
10	2	3	4	5	6	7	8	
11	9	10	11	12	13	14	15	
12	16	17	18	19	20	21	22	
13	23	24	25	26	27	28	29	
14	30	31						

Februari/Helmikuu								
V	M	TI	O/K	TO	F/P	L	S	
5			1	2	3	4	5	
6	6	7	8	9	10	11	12	
7	13	14	15	16	17	18	19	
8	20	21	22	23	24	25	26	
9	27	28						

Mars/Maaliskuu								
V	M	TI	O/K	TO	F/P	L	S	
1			1	2	3	4	5	
2	6	7	8	9	10	11	12	
3	13	14	15	16	17	18	19	
4	20	21	22	23	24	25	26	
5	27	28	29	30	31			

- Skoldag / Koulupäivä
- Lov / Loma
- Avslutning / Päättäjäiset
- Lärarnas planeringsdag / Opettajien suunnittelupäivä

Bostadslån för unga

För att stöda ungdomars anskaffning av första bostad beviljar Pedersöre kommun bostadslån till unga, för byggande eller köp/renovering av egnahemshus samt för köp av aktielägenhet inom Pedersöre kommun.

- Lånet beviljas för första bostaden.
- Lånets maximibelopp utgör 30 000 euro och lånetiden är högst 15 år.
- Räntan är bunden till grundräntan.
För tiden 1.1.-30.6.2016 är räntan 0 %.
- Lån kan sökas utan särskild ansökningstid.
- Lån beviljas årligen i februari, juni och oktober.

Närmare information och ansökningsblanketter:

Pedersöre kommun, byråsekreterare Viola Korkea-aho, tel. 785 0153.

Nuorten asuntolainat

Nuoret voivat hakea kunnalta lainaa Pedersören kunnan alueella tapahtuvaa omakotitalon rakentamista tai ostamista/korjausta varten taikka osakehuoneiston ostamista varten.

- Lainaa myönetään ensiasuntoon.
- Lainan enimmäismäärä on 30 000 euroa ja laina-aika on enintään 15 vuotta.
- Korko on sidottu peruskorkoon, ja ajalla 1.1.-30.6.2016 se on 0 %.
- Lainaa voi hakea ilman erityistä hakuaikeaa.
- Lainaa myönetään vuosittain helmi-, kesä- ja lokakuussa.

Lisätietoja ja hakulomakkeita:

Pedersöre kunta, toimistosihteeri
Viola Korkea-aho, puh. 785 0153.

I behov av hyresbostad?

Vänd till oss och fråga om dagsläget. Det finns hyresbostäder i alla kommundelar. Observera att vi även hyr ut färdigt möblerade lägenheter i Vallbo-husen i Edsevö. Besök även våra nya webbsidor www.pedersorebostader.fi, där finns uppgifter om våra hyresbostäder!

Byråsekreterare Viola Korkea-aho, tel. 785 0153

Tarvitsetko vuokra-asuntoa?

Meiltä voi tiedustella asuntotilannetta, meillä on vuokra-asuntoja kaikissa kunnanosissa. Tarjoamme myös valmiiksi kalustettuja huoneistoja Vallbo-taloissa Edsevössä. Käy uusilla verkkosivuilamme www.pedersorebostader.fi, sieltä saat tietoja vuokra-asunnoistamme!

Toimistosihteeri Viola Korkea-aho,
puh. 785 0153

	FRUKT	KAN MYGG	VAR ESAU? (IBIBELN)	BMA 2015	ELEV TILL SOKRATES
	↗		↙	VAR ESAU? (IBIBELN)	SKÄR- NINGSPUNKT
	↗				
	ENSAMRAM TAS MED FÖR ATT TAS MED				
	EMILS SYSTER	FLICK- NAMN OGRIPI- BAR			
	↳		JAG LÄKE- KONSTEN GUINNA		
OBE- RÄKNE- LIG	↓	↑ UPPTAG SPRÅK	EJ VÄSTLIG SAMMAN- BINDA	INTER- NATIONELL ENHET	NIT- ÅLSKA
↳					ALVORNAS KUNG FÖRRE DETTA
FÖR- ARGAD					Mojäng
					LJUD FRÅN TJÄDER- TUFF
SITTER RYT- TARE I				NYHETS- BYRÅ	SÖMNING DET KOMMER 31.12
TJURIG DEL				TA GÅ SÄLUNGE	ANNO LÄGGEN SKYTT
↳		SILVER TARM- VRED	MÅHÄNDA AVTA		
NYNNA GALLIUM	MEDLEM AV FINSKI UGRISKT FOLK	RAN- CUNE	PARA- PET		ANVÄNT SKID- STAVERNA SIMMA
↳			USLL LBN HÄR ME- RAR VI ALVAR		GNUTTA MASSEY- FERGUSON
KAST- SPJUT HUSET				FORM	GÄR UN- DER JORDEN UMBERTO
UT- MÄRKET	JANNE SVENSSON RADIIUM	TEAM	KISEL	GREAT BRITAIN	SINNES- RÖRELSE
↳		STYCK			WALTER PROBISCH CIVIL- STÅND
INGRI- PANDE				UTGÅNG PÅ FLYG- PLATS	FRANSK STAD TON
					UTROP
					KYLA

Britt-Marie Andtfolk

KRYSSET

KRYSSET

Posta lösningen till Pedersöre kommun, Skrufvillagatan 2, 68910 Bennäs.
 Märk kuvertet "Krysset". Ditt svar vill vi ha senast den 12 februari 2016.
 De tre först öppnade rätta lösningarna belönas. Vinnare i krysset 2/2015
 var Ann-Mari Viita-aho från Jakobstad, Kerstin Sandström från Sandsund
 och Nils Nymark från Bennäs. Grattis till vinnarna!

Namn: _____

Adress: _____

Postadress: _____

GRÄNSLÖS Melodifestival

**Lördagen den 16 april kl 19.00
Andersssénsalen i Bennäs**

Gränslös-kören är stolta att presentera en temaväll med de bästa låtarna från Melodifestivalen genom tiderna.

Lokala gästartister, det hejdlosta husbandet under ledning av Dennis Rönngård samt Gränslös-kören framför favoritschlagerlätar och sprider glädje.

Biljetter vid dörren eller förköp från kummungården i Bennäs.
Inträde 15 euro. All vinst går oavkortad till de utvecklingsstördas väl.

